

ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย SELF - CONFIDENCE OF PRESCHOOL CHILDREN THROUGH CHILDREN AS RESEARCHERS LEARNING.

ผู้วิจัย

ทัศนียา บัวภา¹

Thasaneeya Bourpha

กรรมการควบคุม

รศ.ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์²

รศ.ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์³

Advisor Committee

Assoc.Prof.Dr.Sirima Pinyoanuntapong

Assoc.Prof.Dr.Boonchird Pinyoanuntapong

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยทั้งโดยรวมและแยกเป็นรายด้าน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปฐมวัยปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 15 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 40 ครั้งเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย และแบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .67 การวิจัยครั้งนี้ ใช้แผนการทดลองแบบ One-Group Pretest - Posttest Design สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test แบบ Dependent Sample

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยรายด้านทุกด้านและโดยรวมก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =.49,.58,.51,.64และ.56) หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =1.67,1.71,1.71,1.84 และ1.73) แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างชัดเจน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
ความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the levels of self-confidence of preschool children both in general and in individual areas before and after the children as researchers learning. The sample used in the study was 15 preschool boys and girls, with 4-5 years of age, of kindergarten 2 in first semester of 2010 academic year of Pimpa Sub-district Child Development Center, Bangprakong District,

¹นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³อาจารย์ประจำสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Chachoengsao Province. The 40 experiments were carried out within the period of 8 weeks – 5 days per week, and it took about 30 minutes for each one. The instruments used in the study were plans of children as researchers learning and an evaluation form about the self-confidence of preschool children with the index of item objective congruence (IOC) between 0.67-1.00 and the reliability of .67. The research followed the one group pretest-posttest design and the data were analyzed by using dependent sample t-test.

The results of study revealed that the self-confidence of preschool children both in general and in all individual areas before the children as researchers learning was at the middle level (\bar{X} = .49, .58, .51, .64 and .56) while the self-confidence after the children as researchers learning was at the high level (\bar{X} = 1.67, 1.71, 1.71, 1.84 and 1.73). These showed that the children as researchers learning could obviously promote the self-confidence of preschool children.

Keyword : Children as Researchers Learning, Self – Confidence, Preschool Children

บทนำ

การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย (Children as a Researcher) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยรองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ ได้ดำเนินการวิจัยพัฒนารูปแบบขึ้นมาจากการพัฒนาโครงการเด็กนักวิจัยสำหรับเด็ก

ปฐมวัย เป็นการมุ่งส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้วิธีการสอนโดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมุ่งเน้นให้ครูผู้สอนส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ความสามารถสูงสุด กล้าคิดกล้าทำ กล้าแสดงออกมีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคนดี และมีความสุขสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมแวดล้อมได้ดี ตามธรรมชาติและศักยภาพของผู้เรียนโดยยึดหลักการว่าทุกคนมีความสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และพัฒนาเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ อย่างสมดุลกัน การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจ เด็กจะเกิดความภาคภูมิใจเมื่อตนเองได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน และฝึกให้เด็กเกิดทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ได้เรียนรู้ประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสังเกต กระบวนการเรียนรู้ มนุษย์สัมพันธ์ ความมีวินัย กล้าแสดงออกเชื่อมั่นในตนเอง การสื่อความหมาย และการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1) ขั้นทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ ขั้นนี้ครูศึกษาธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนอภิปราย ชักถามความรู้เกิดข้อสงสัยอยากรู้ อยากเห็น สามารถแสดงความคิดเห็นหรือบอกความต้องการของตนเองให้ครูหรือเพื่อนรับรู้ได้ ทำให้เด็กปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี กล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ และได้รับการยอมรับจากผู้อื่นเกิดความภาคภูมิใจในตนเองได้ จากการสร้างแผน

ที่ความคิด ซึ่งให้เด็กได้เห็นภาพรวมของเรื่องที่ต้องการจะเรียนรู้ ครูเชื่อมโยงสิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้กับจุดประสงค์ เนื้อหาในหลักสูตร เพื่อการวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่อง บูรณาการสาระการเรียนรู้ และสิ่งที่เด็กต้องการจะเรียนรู้ให้สัมพันธ์กัน

ขั้นที่ 2) เด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้ ขั้นนี้เด็กจะได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันในการกำหนดแหล่งการเรียนรู้ ที่เด็กต้องการศึกษา ซึ่งแหล่งเรียนรู้ อาจจะเป็นในห้องเรียน สถานที่ต่างๆ ในโรงเรียนตลอดจนแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ในการศึกษานอกสถานที่นี้เด็กจะได้รับประสบการณ์จริงจากแหล่งเรียนรู้ที่กำหนด โดยให้เด็กมีประสบการณ์ตรงโดยการศึกษานอกสถานที่ พัฒนาการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ จากการเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน การยอมรับสถานการณ์ใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมถึงสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้ เด็กได้แสดงออกผ่านการศึกษา ค้นคว้าวิจัย โดยการขีดเขียน จดบันทึกพูดคุยซักถาม และเลือกทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน เพื่อค้นหาความรู้ คำตอบในเรื่องที่อยากรู้อยากเห็นจากแหล่งความรู้ที่ครูจัดเตรียม เช่น สมุดภาพ หนังสือ การทดลอง ใบบความรู้ ใบบงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือจากแหล่งความรู้ที่บ้าน เด็กได้สรุปและจัดทำผลงานความรู้ ครูกระตุ้นให้เด็กสรุปผลจากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้นๆ ซึ่งเด็กนำเสนอผลการค้นคว้า โดยการพูด ตอบคำถาม ตลอดจนนำผลจากภาพวาดหรืองานที่ประดิษฐ์ขึ้นมา หรือแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ตลอดจนครูกระตุ้นให้เพื่อนซักถาม แสดงความคิดเห็น และยกย่องชมเชยในผลงานของเด็กทุกคน ครูกระตุ้นให้เด็กมีความภาคภูมิใจในเรื่องที่ตนเองศึกษา พร้อมทั้งสร้างแนวคิดให้เด็กนำผลความรู้และผลงานที่ศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ในขั้นนี้เป็นผลการเรียนรู้

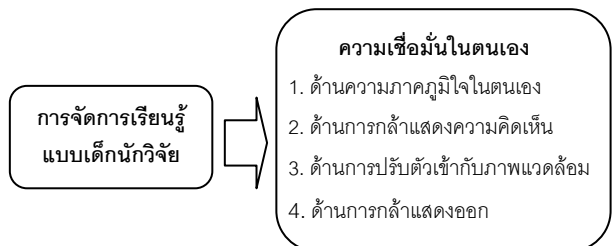
ของเด็กอย่างองค์รวม เด็กเกิดความภาคภูมิใจว่าตนเองมีจุดเด่นและความสามารถในด้านใดบ้างเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากเรียนรู้ต่อไป

ขั้นที่ 3) การประเมินผล ขั้นนี้เป็นการประเมินผลสำเร็จของการสอนด้วยเทคนิคเด็กวิจัยเป็นการประเมินเกี่ยวกับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก พฤติกรรมเด่นของเด็ก ผลงานของเด็ก และทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นการประเมินที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และทักษะการแสดงออกทุกด้าน และประเมินตามสภาพจริง

จากเหตุผลที่กล่าวมา จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าตัดสินใจในสิ่งที่เหมาะสม มีความภาคภูมิใจในตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็น ได้อย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตจริงของเด็ก เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัยต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนักวิจัย โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีระดับความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และด้านการกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการเรียนรู้ทักษะในด้านต่างในระดับต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปฐมวัยปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 65 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จากเด็กปฐมวัย ชาย-หญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปฐมวัยปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง คือเลือกมา 1 ห้องเรียน จากจำนวน 2 ห้องเรียน จากนั้นเรียงลำดับเด็กตามอายุจากมากไปหาอายุน้อย จำนวน 32 คน แล้วคัดเลือกเด็ก

อันดับที่ 1-15 อายุระหว่าง 4-5 ปี เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง คือเลือกมา 1 ห้องเรียน จากจำนวน 2 ห้องเรียน จากนั้นเรียงลำดับเด็กตามอายุจากมากไปหาอายุน้อย จำนวน 32 คน แล้วคัดเลือกเด็ก อันดับที่ 1-15 อายุระหว่าง 4-5 ปี เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน
2. แจกข้อมูลข่าวสารในการจัดการเรียนการสอนแบบเด็กนักวิจัยให้ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มตัวอย่างทราบถึงกระบวนการดำเนินการจัดกิจกรรม และบทบาทของผู้ปกครองต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ตามแนวการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
3. สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ก่อนการทดลอง
4. ทำการประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย (Pretest) ก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ อังคาร พุธ จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์และเก็บคะแนนไว้เป็นหลักฐาน
5. กำหนดการทดลอง โดยกำหนดหัวข้อเรื่องในการเรียนรู้ตามความต้องการของเด็กซึ่งอยู่ในชั้นทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

6. ดำเนินการทำลองในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที ช่วงเวลา 9.30 – 10.00 น.รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง

7. เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยทำการประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกับการประเมินก่อนการทดลอง

8. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย
2. แบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

- แผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย เริ่มจากดำเนินการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำผลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแผนการจัดประสบการณ์ คือ ขั้นที่ 1 ขั้นทบทวนความรู้และเลือกหัวข้อเนื้อหาที่สนใจ ครูศึกษารวมชาติและความต้องการของผู้เรียนโดยอภิปราย ชักถาม ความรู้ก่อนเห็น และความต้องการของเด็กในเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ จากนั้นสร้างแผนที่ความคิด เพื่อให้เด็กได้เห็นภาพรวมของเรื่องที่ต้องการจะเรียนรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นเด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้ เช่น

กำหนดแหล่งเรียนรู้ ศึกษานอกสถานที่ ค้นคว้าขีดเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้ สรุปผล และนำเสนอผลงาน ขั้นที่ 3 ขั้นการประเมินผล เป็นการประเมินเกี่ยวกับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ผลงาน ความรู้สึก และทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และทักษะการแสดงออกทุกด้าน และประเมินตามสภาพจริง จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยเสนอผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักการทฤษฎีแนวคิดและรูปแบบการจัดกิจกรรมเด็กนักวิจัย จำนวน 3 ท่าน และปรับปรุงแผนการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความเห็นตรงกันอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน ถือเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม แล้วนำแผนการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 อายุ 4 – 5 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจากห้องเรียนนักเรียนชั้นปฐมวัยศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เพื่อนำมาปรับปรุงภาษาและระยะเวลาที่ใช้ ให้เกิดความชำนาญในการใช้แผนการจัดประสบการณ์แบบเด็กนักวิจัย จากนั้นนำแผนการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยไปทำเป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในในกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

- แบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

การสร้างแบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย เริ่มจากการดำเนินการศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ด้านการสังเกตพฤติกรรม การบันทึกพฤติกรรม จากวารสารการศึกษาปฐมวัยเรื่อง “เด็กไม่กล้าแสดงออก” (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 6 (2) 2545: 50) ทฤษฎีพัฒนาการของ อิริคสัน (1975) และศึกษาแบบประเมินของ วีรพงศ์ บุญประจักษ์ (2545) สมจินตนา คุปตสุนทร (2547) และ อัญชลี นิมพิล

(2551) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเอง และได้ทำการสังเกตความเชื่อมั่นของเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 2 อายุระหว่าง 4 - 5 ปี เป็นเวลา 1 สัปดาห์ แล้วนำมาสร้างเกณฑ์ประเมินให้ครอบคลุมพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ได้แก่ ด้านความภาคภูมิใจในตัวเอง ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และด้านการกล้าแสดงออก จำนวน 16 ข้อ โดยสร้างแบบประเมินค่ากำหนดตัวเลข 3 ระดับ (Numerical Rating Scales) แล้วนำแบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กปฐมวัยปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยทำการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย เพื่อศึกษาความชัดเจนของพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์การประเมินในทุกด้านให้รัดกุมสามารถวัดและประเมินผลได้ จากนั้นนำแบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสม เพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของแบบประเมิน จำนวน 3 ท่าน และปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยให้ปรับปรุงการใช้ภาษาในข้อพฤติกรรม รายการพฤติกรรม ปรับเกณฑ์การให้คะแนน และตรวจสอบขั้นตอนการประเมินได้ชัดเจน

การแสดงผลหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาครั้งนี้ ดำเนินการโดยนำเอาแบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ลงคะแนนประเมินว่าข้อความที่แสดงพฤติกรรมที่ประเมินนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการประเมินหรือไม่ โดยกำหนดคะแนนเป็น +1, 0 และ -1 (บุญเชิด

ภิญโญอนันตพงษ์, 2548: 69) แล้วนำคะแนนที่ได้จากการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) ซึ่งต้องมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ 2548: 1) ซึ่งพบว่าแบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยมีค่า IOC อยู่ระหว่างตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 จำนวน 12 ข้อ และปรับแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นตรงกันโดยใช้เกณฑ์พิจารณาจากความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่านให้เหมาะสม โดยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความเห็นสอดคล้องตรงกัน หลังจากตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงแล้ว ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองไปทดลองใช้กับเด็กชั้นปฐมวัยปีที่ 2 จำนวน 15 คน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลพิมพา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้ผู้สังเกต 1 คน คือ ผู้วิจัย โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค คำนวณจากสูตร α (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2526: 165)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาระดับความเชื่อมั่นในตนเอง รายข้อ รายด้าน และโดยรวม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

ก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง มีคะแนนรายข้อเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้งสามข้อ (.53, .53, .40) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .507 ถึง .640 ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น มีคะแนน ข้อ 2.2 (ให้คำแนะนำ หรือให้ความช่วยเหลือเพื่อนได้) อยู่ในระดับน้อย (.33) ส่วนอีกสองข้ออยู่ในระดับมาก (.67-.73) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

.49 ถึง .59 ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม มีคะแนน ข้อ 3.1 (ปฏิบัติตามข้อตกลงได้อย่างเหมาะสม) อยู่ในระดับมาก (.73) ส่วนอีกสองข้อ อยู่ในระดับปานกลาง (.40, .40) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .46 ถึง .51 ด้านการกล้าแสดงออก มีคะแนน ข้อ 4.2 (ร่วมสนทนาหรือตอบคำถามด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน) อยู่ในระดับปานกลาง (.47) ส่วนอีกสองข้อ อยู่ในระดับมาก (.80, .67) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .41 ถึง .52 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง มีคะแนนเฉลี่ย รายข้ออยู่ในระดับมาก เท่ากันทั้งสามข้อ (1.67) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากันทั้งสามข้อ (.49) ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น มีคะแนนเฉลี่ย ทั้งสามข้ออยู่ในระดับมาก (1.60-1.87) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .35 ถึง .51 ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม มีคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ทั้งสามข้อ (1.60-1.80) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .41 ถึง .51 ด้านการกล้าแสดงออก มีคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ทั้งสามข้อ (1.73-1.93) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .26 ถึง .46

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

จากการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยรายด้านมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้ ด้านความภาคภูมิใจในตนเองมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเฉลี่ย -1.18 คะแนน ซึ่งเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ($t = -14.95$, $sig = .00$) ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเฉลี่ย -1.13 คะแนน ซึ่งเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ($t = -20.82$, $sig = .00$) ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเฉลี่ย -1.20 คะแนน ซึ่งเพิ่มมากขึ้น

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ($t = -16.84$, $sig = .00$) ด้านการกล้าแสดงออกมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเฉลี่ย -1.20 คะแนน ซึ่งเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ($t = -15.32$, $sig = .00$) และ ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยรวม มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเฉลี่ย -1.18 คะแนน ซึ่งเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ($t = -36.36$, $sig = .00$) แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยส่งเสริมเด็กปฐมวัยมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างชัดเจน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยรวมเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ระดับคะแนนแบบประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองรวมเฉลี่ยเท่ากับ .56 และ 1.73 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก คะแนนด้านความภาคภูมิใจในตนเองเฉลี่ยเท่ากับ .49 และ 1.67 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก คะแนนด้านการกล้าแสดงความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากับ .58 และ 1.71 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก คะแนนด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมเฉลี่ยเท่ากับ .51 และ 1.71 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก คะแนนด้านการกล้าแสดงออกเฉลี่ยเท่ากับ .64 และ 1.84 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก

หลังการทดลองการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ความเชื่อในตนเองของเด็กปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้ คือ ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = .56$) และหลังการทดลองค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X}

=1.73) ซึ่งหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมเฉลี่ยสูงขึ้นเท่ากับ -1.18 ($\bar{D} = -1.18$) ซึ่งเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ แสดงว่า การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยมีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นหลังการทดลอง เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยเป็นการจัดการสอนที่ทำให้เด็กได้ตระหนักถึงความสามารถของตนเองว่าสามารถทำอะไรได้หรือไม่ได้ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็น สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบตัวได้อย่างเหมาะสม และกล้าแสดงออกอย่างอิสระทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน เด็กมีความกระตือรือร้นอยากเข้าร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับสิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2550: 55-56) ได้กล่าวไว้ว่าพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ สอดคล้องกับ เพียเจต์ กล่าวถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ไว้ว่า ในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิด ความสามารถนี้คือ การปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม 2 ลักษณะคือ เด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิด ความเข้าใจ (Equilibration)

กล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาระดับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยได้ทุกชั้นตอน

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ในการเสนอหัวข้อเรื่องที่เด็กสนใจจะเรียนรู้ เด็กจะตัดสินใจเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจ เกิดการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ตลอดเวลาระหว่างทำกิจกรรมเนื่องจากเด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันตลอดเวลา เด็กได้แสดง ออกในการทำกิจกรรมการสืบค้นวิจัยหาความรู้และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่อยู่เสมอจากการเรียนรู้นอกสถานที่ และเมื่อเด็กจดบันทึกเรื่องราว ชีตเขียน วาดภาพ สร้างหรือทดลอง ซึ่งเป็นผลงานของเด็กทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจขึ้นของ และภาคภูมิใจในตนเอง เกิดความสุข สนุกสนาน ร่าเริงและกระตือรือร้นในการค้นคว้าวิจัยหาความรู้ใหม่ๆ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความพร้อมในการเรียนรู้จากประสบการณ์ใหม่ หรือทักษะด้านอื่นในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งเห็นได้จากเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย จำแนกรายด้านโดยเรียงลำดับจากด้านที่มีการพัฒนามากไปหาน้อยดังนี้

1.1 ด้านการกล้าแสดงออก มีระดับคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มสูงขึ้น คือก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเท่ากับ .64 และหลังการทดลองค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากับ 1.84

1.2 ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม มีระดับคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับเพิ่มขึ้น คือ ก่อนการทดลองค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ .51 และหลังการทดลอง ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากับ 1.71

1.3 ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น มีระดับคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับเพิ่มขึ้นเป็นอันดับสาม คือ ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเท่ากับ .58 และหลังการทดลองค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากับ 1.71

1.4 ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง มีระดับคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองในระดับเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คือ ก่อนการทดลองค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเท่ากับ .49 และหลังการทดลองค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากับ 1.67

2. ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยรองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ มีลักษณะเป็นกิจกรรมการสอน การสนทนา การโต้ตอบคำถาม และใช้เทคนิคการระดมสมอง ให้เด็กค้นพบด้วยตนเอง ให้เด็กปรึกษาพูดคุยกับครู ครูสร้างสถานการณ์จำลองศึกษาค้นคว้าวิจัยหาความรู้ โดยมีลำดับตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1) การวางแผนจัดการเรียนรู้กำหนดระยะเวลาที่สอน 2 สัปดาห์/1 หัวเรื่อง เชื่อมโยงบูรณาการประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ขั้นที่ 2) การให้เด็กค้นคว้าวิจัยหาความรู้ ครูได้กำหนดแหล่งเรียนรู้ พาเด็กศึกษานอกสถานที่ ให้เด็กตั้งคำถามที่สงสัยเป็นหัวข้อในการเรียนรู้ต่อไป จัดกิจกรรม ให้เด็กชื่นชมและแสดงผลงานกระตุ้นให้เด็กสืบค้นและแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ในขั้นนี้ครูใช้วิธีการประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม ประเมินพฤติกรรม และประเมินผลงานเด็ก จากผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นในระดับ .01 อย่างมีนัยสำคัญ โดยการให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตัวเอง ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยจะได้รับการพัฒนาหากเด็กได้รับประสบการณ์ หรือกิจกรรมที่เหมาะสมต่อเนื่องตามลำดับ จากการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกรายด้านของความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก

ปฐมวัยโดยรวม กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในตนเองทุกด้านสูงขึ้น ได้แก่ ด้านการกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 1.84$) ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 1.71$) ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 1.71$) และด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ($\bar{X} = 1.67$) ตาม ลำดับคะแนนเฉลี่ยรวมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ($r = .69$, $sig = .004$) ด้านการกล้าแสดงความคิดเห็น ($r = .74$, $sig = .002$) ความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวม ($r = .77$, $sig = .001$) ก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีความสัมพันธ์ กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$ ส่วน ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ($r = .63$, $sig = .013$) ด้านกล้าแสดงออก ($r = .59$, $sig = .021$) ก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย มีความสัมพันธ์ กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ แสดงว่า ความเชื่อมั่นในตนเองทุกด้านตลอดระยะเวลาการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงสูงเพิ่มขึ้น เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ในส่งเสริมพัฒนาการ หรือทักษะด้านอื่นๆ ที่นอกเหนือจากพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น ความมีวินัยในตนเอง การคิดวิจารณ์ญาณ ความร่วมมือ ด้านภาษา เป็นต้น

2. การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเด็กวิจัยไปใช้ควรมีการศึกษาให้เข้าใจถึงหลักการและขั้นตอน อย่างละเอียดเพื่อการนำไปใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย หรือระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

3. การจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัย ควรเพิ่มเวลาในแต่ละวัน เนื่องจากพอเด็กปรับตัวและคุ้นเคยกับกิจกรรมแล้ว เด็กจะเกิดความสนุกสนานและมีความสนใจนานขึ้น

บรรณานุกรม

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2526). **การทดลองแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2548). **เอกสารประกอบการเรียนวิชา 301512 วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา**. ถ่ายเอกสาร.
- วีรพงศ์ บุญประจักษ์. (2545). **การจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านไทยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย**. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมจินตนา คุปตสุนทร. (2547). **การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านของไทย**. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2550). **เอกสารประกอบการเรียนวิชา ECED 201 (การศึกษาปฐมวัย Early Childhood Education)**. หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อัญชลี ฉิมพลี. (2551). **ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ**. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Erikson, E.H. (1975). *Childhood and Society* New York: Morton: